

Den Persiske versjonen av

The Sense of Coherence Scale

SOC

Veileder: Professor Edvard Hauff instituttleder i psykiatri

Skrevet av: Stud.Med. Ayoub Sadeghi, Babak Sezavar Seyedi

Institutt for psykiatri

UNIVERSITETET I OSLO

Innholds liste

ABSTRACT	3
Introduksjon	4
Litteratur gjennomgang.....	7
Den kinesiske versjonen av Sense Of Coherence	7
Sense Of Coherence in a Thai sampel	8
SOC blant Svenske fysisk aktive eldre	8
SOC undersøkelse blant tyrkisk fødte kvinner.....	9
(restrukturering av sykdoms betydning)	9
Livskvalitet blant Iranske flyktninger i Sverige	9
Litteratur om oversettelse av forsknings instrumenter	10
Material og metode	14
Studie av oversettelse og bruk av SOC	14
Statistikk analyse.....	16
Resultater.....	16
Diskusjon.....	27
Konklusjon	29
Referanseliste	30
Vedlegg 1: SOC engelsk versjon.....	31
Vedlegg 2 : SOC persisk versjon.....	35

ABSTRACT

The Sense Of Coherence in Persian

Background: War, political reasons and immigration cause of work, have led people from developing countries to immigrate to industrial countries like Norway. This led us to use of cross-cultural instruments in western country in a large measure.

METHOD: Translation of Antonovsky's "Sense Of Coherence" into Persian and back translation into English. We used WHO recommendation for the translation of research instruments "process of translation and adoption of instruments". We tried to prevent translation errors, in the translation process. Forward translation should be adapted the instruments in a culturally relevant and comprehensible form.

RESULTS: We found the high mean scores of SOC among the research group. But females had lower scores in comparison with the males. The SOC score was equal with the result from the other research in the western countries.

CONCLUSION:

Persian version is linguistic equivalent with English version. Persian version can use in research among multilingual Iranian people in western countries.

Introduksjon

Krig, arbeidsmigrasjon og politiske årsaker har ført til at mennesker fra utviklingsland har migrert til industriland som Norge. Dette innebærer flyktninger, asylsøkere og arbeidsinnvandrere.

På slutten av 1960-tallet og begynnelsen av 1970-tallet trengte Norge fortsatt ufaglært arbeidskraft. Innvandrere er betegnelsen myndighetene bruker om en utenlandsfødt person som er fast bosatt i Norge, og der begge foreldrene er født i utlandet. Begrepet flyktning brukes av myndighetene både om asylsøkere som har fått innvilget asyl og om overføringsflyktninger. Norge har undertegnet FNs flyktningkonvensjon fra 1951 og har dermed forpliktet seg til å gi flyktninger beskyttelse(1).

Undersøkelser tyder på at innvandrerbefolkning under ett ikke er mer syk enn resten av befolkningen, men at det er store og systematiske forskjeller mellom de ulike innvandregruppene(2). Områdene flyktninger og asylsøkere kommer fra har dessuten ofte et annet sykdomsmønster(3). Vi vet imidlertid fortsatt forholdsvis lite om de helsemessige utfordringene som migrasjon skaper, men felles for flyktningene er at mange har opplevd krig, forfølgelse, undertrykking og /eller grove brudd på menneskerettigheter. De få rapportene som foreligger, viser en høyere forekomst av psykiske plager hos flere av innvandergruppene, spesielt blant enkelte flyktninggrupper(4). Flere har opplevd tortur og andre grove overgrep. Det å være i en asylsøker- eller flyktningssituasjon kan i seg selv være en helserisiko(5). Dette fører til nye utfordringer mht en gjensidig integrasjon mellom innvandrere, flyktninger og etnisk nordmenn. Av den grunn er det nødvendig å kartlegge den psykiske helsetilstanden blant innvandrere og flyktninger inkludert opplevelse av mening, sammenheng og tilværelse.

Instrumentet The Sense of Coherence(SOC) utviklet av Amerikansk Israelsk medisinsk sosiologen Aaron Antonovsky. Antonovsky var en pioner i utvikling av moderne Public health. Han var en stor bidragsgiver for å sette det filosofiske spørsmålet "Salutogenese" i fokus.

Før 50 tallet dominerte patogenestisk tankegang for å forklare sykdommen hos menneskene. I slutten av 50 tallet arbeidet Antonovsky med en epidemiologisk problemstilling hos kvinner i menopausal alder i Israel. I dette studie hadde han en målgruppe av kvinner som hadde overlevd konsentrasjonsleiret under andre verdenskrig. Til hans overraskelse fant han det ut blant disse kvinner, en gruppe som hadde evne til å vedlikeholde en god helse som førte dem til et godt liv til tross for alt, de hadde gått gjennom. Antonovsky prøvde å forklare dette med salutogene faktorer. Dette var grunnlaget for Salutogenese i vår tid. Begrepet Salutogenesis kommer fra den Latinske ordet Salus, som betyr helse og ordet genesis kommer fra Gresk som betyr opphav(6).

Da Antonovsky kom med teorien av Salutogenesen, åpnet han denne diskusjonen om hva som er viktig "Salutogenese eller patogenese"? Hva skal vi fokusere på når det gjelder å ha en god helse og velvære? Diskusjonen har åpnet nye veier om sykdomsutvikling og behandling fra en rent patogenetisk tankegang til en Salutogenetisk tankegang. Før 50 tallet dominerte den patogenetiske tankegangen i forskning og praktisk arbeid for å kunne forklare hvorfor folk blir syke og hvorfor noen får spesielle sykdommer.

Patogenetisk kunnskap hjelper oss til å finne metoder for bekjempelse og hindring av enhver sykdom. Med patogenetisk tankegang leter mann etter mulige årsaker til sykdommer for eksempel fysikalsk, biokjemisk, mikrobiologisk, eller psykososial. I motsetning til den patogenetiske tankegangen fokuserer den salutogenetiske tankegang ikke på identifisering av stressorer, fordi det er akseptert at stress er smittsomt. Den salutogenetiske tankegangen fokuserer på hvordan individet kan være frisk til

tross for de stressorene som er tilstedet. Ifølge salutogenetisk tankegang har stressorer en nøytral rolle for individets helse. Konsekvenser for individets helse er avhengig av vedkommendes reaksjon på stressorer(7).

Antonovskys studier i 1970 tallet ga sterke holdepunkter for forklaring av helse ved hjelp av den salutogenetiske modellen. Den salutogenetiske modellen av helse viser hvordan forskjellige komponenter virker på individets sykdomsbilde og mestrings strategi. Her finner man en meningsfull og sammenhengende livserfaring som er viktig for å utvikle en tilpassningsevne i vanskelige situasjoner hos hvert individ. En sterk forståelse av sammenhenger kan mobilisere motstandskrefter hos et individ som fører til å overvinne de negative påvirkninger på individets helse. En vellykket mestring av en vanskelig situasjon øker individets sense of coherence og helse(8)(9).

Antonovsky definerer de generelle motstandskrefter som en strategi som et individ, gruppe, samfunn har for å unngå eller motstå forskjellige stressorer(7).

På denne bakgrunn manglende språk- og kulturfelleskap gjør det vanskelig å sette ord på tanker, følelser og meninger, dermed er det lettere å kunne uttrykke seg på morsmål. Siden vi opprinnelig er fra Iran, valgte vi å arbeide med en vitenskapelig oversettelse av "Sense of coherence" og teste den blant iranske innvandrere og flyktninger som behersker både Norsk, Engelsk og Persisk.

Litteratur gjennomgang

I første del av oppgaven skal vi gi en oversikt over bruken av dette instrumentet i forskjellige studier.

Vi brukte følgende søkestrategier :

Søkestrategien er basert på:

- 1 Elektronisk søk inn i følgende databaser: PubMed (Medline), Psychinfo, OVID, JECH ONLINE og Bibsys.
- 2 Søke på nøkkelord: Salutogenesis, Salutogenetic, Sense of coherence, Translations method og Antonovsky.
- 3 Personlig kommunikasjon med bibliotekar ved det medisinske fakultetet i UIO og veilederen.

Sense of Coherence(SOC) har vært i bruk i forskjellige sammenhenger i de siste ti årene. I noen land ble instrumentet oversatt til deres offentlige språk og i noen land ble instrumentet brukt i det opprinnelige språket nemlig, Engelsk.

Den kinesiske versjonen av Sense Of Coherence

Den kinesiske forskningsgruppen har oversatt instrumentet til kinesisk. De har en oversettelses metode som er tilnærmet til WHOs anbefaling for oversettelse av vitenskaplig instrument. For dette arbeidet valgte forskere varianten av SOC som hadde 13 spørsmål. Deretter testet de instrumentet E-SOC-13 (engelsk versjon) og C-SOC-13(kinesisk versjon) blant to språklige studenter. Resultater bekrefter at studenter som har en sterkere SOC har også bedre evne til å takle vanskelige livs situasjoner(10).

Sense Of Coherence in a Thai sampel

SOC i Thai er en epidemiologisk studie som ble utført i en ikke vestlig kultur. De testet instrumentet blant en voksen person fra hver av 456 familier i Nord-Thailand.

For å kartlegge den psykiske helsetilstanden (angst, depresjon, og selvfølelse) testet de instrumentet blant den utvalgte populasjonen. De konkluderte med at det ikke var signifikant forskjell mellom resultatet fra undersøkelsen og resultatet fra tilsvarende undersøkelse fra vestlige land. De fant ut at høy SOC har gitt bedre tilpassnings evne i vanskelige situasjoner(11).

SOC blant Svenske fysisk aktive eldre

Forskningsgruppen brukte den svenske versjonen av SOC blant fysisk aktive eldre i Sverige. De skulle finne ut hvor godt den svenske versjonen av SOC tilsvarende til den engelske versjonen. Instrumentet ble testet blant 140 fysisk aktive eldre. Resultatet viste at instrumentet var et meget pålitelig redskap i undersøkelsen blant eldre. Gruppens oppfatning av helse var uavhengig av kronologisk alder(12).

SOC undersøkelse blant tyrkisk fødte kvinner (restrukturering av sykdoms betydning)

I denne studie kartla forskningsgruppen den psykiske helsetilstanden og virkning av den på den somatiske helsetilstanden (for eksempel somatisering, forandring av tidligere betydningen av sykdom, forandring av sykdomsuttrykk og helbredelsesstrategier).

Den utvalgte populasjonen var 37 kvinner som er født i Tyrkia og som tilhørte lokalhelsetjenesten fra vest Stockholm i Sverige.

På grunnlag av resultater konkluderers det med at SOC er relevant til prosessen for omstrukturering av sykdoms betydning(13).

Livskvalitet blant iranske flyktninger i Sverige

Forholdet mellom livskvalitet, psykopatologisk manifestasjon og andre faktorer(sosial støtte og SOC) undersøkes blant individer som har hatt alvorlig traumatiske opplevelser.

En populasjon av iranske flyktninger(100 individer) undersøkes ved hjelp av forskjellige instrumenter for eksempel SCL-90-R, BDI (Beck Depression Inventory),SOC.

Forskerne hadde ikke oversatt instrumentet til persisk og brukte den svenske 29-versjonen av SOC.

Individer med traumatiske opplevelser fra krig som har lav BDI verdi viser seg med høyest total livskvalitet, best fysisk helse, høye verdier i henhold til SOC og bedre integrasjon i det svenske samfunnet i forhold til individer

med og uten erfaring fra krigen som har høy BDI verdi.

Dette konkluderer at livskvalitet, resursser og sosial støtte er relatert til psykopatologiske manifestasjoner. Et høyt utviklet betydningsfull SOC fører til trivsel og evne til å motstå traumatiske opplevelser(14).

Litteratur om oversettelse av forsknings instrumenter

I stor grad er veletablerte instrumenter utviklet i Engelsk språklige land. Kravet til oversettelse av instrumenter til målspråket enn Engelsk og teste dens transkulturelt validitet er å bevise at de samme egenskaper blir målt i hvert kulturell gruppe eller land. Deretter kan vi sammenlikne dens transkulturelle resultater i en multikulturell eller et internasjonal studie(18).

Det er forskjellige metoder som brukes for å oversette de kliniske forsknings instrumenter blant forskere, men alle prøver å forholde seg til verdens helse organisasjonens (WHO) modellen. WHO har sin målsetning for å ha den beste tilpasning av den oversatte instrumentet til målspråket og kulturen. WHO vil sikre at denne prosessen er til å oppnå forskjellige språk versjoner av det Engelsk instrumentet som er begrepmessig tilsvarende i hvert målland og kultur. Det er fokus på transkulturell forståelse og begreplig ekvivalent i stedet for språklig eller ordrett ekvivalent(19).

For å etablere en god modell til å oppnå dette målet har WHO anbefalt disse trinn:

- Fremoversettelse

Oversetter bør helst være et helsepersonell som er kjent med terminologien av områder som instrumentet dekker. Oversetter bør beherske Engelsk men hans eller hennes morsmål skal være det primære språket av den målkulturen.

1. Oversetter bør alltid bruke begreplig ekvivalent av et ord og uttrykk, ikke et ord for ord oversettelse. De bør betrakte definisjoner av originale termer og forsøke å oversette det til den mest relevante måte.
2. Oversetter bør prøve å være enkel, klar og konsistent i formuleringen av et spørsmål.
3. Målspråket bør sikte på det alminnelige publikumet.
4. Oversetter bør unngå å bruke tekniske termer som ikke kan forståes klar.

- Ekspert panel

Det er viktig å ha et tospråklig ekspert panel (Engelsk og målspråket) for oversettelsen. I dette trinnet skal man identifisere og fjerne de utilstrekkelige uttrykk eller begreper av en oversettelse. Generelt burde panelet inkludere den som har oversatt instrumentet, eksperter i fagområdet og eksperter med erfaring i instrument utvikling og oversettelse. Resultatet av denne prosessen vil produsere en komplett versjon av oversatt instrument.

- Tilbakeoversettelse

Her bruker mann den samme tilnærmingen som er skissert i det første trinnet. En uavhengig tolk oversetter instrumentet tilbake til Engelsk. Det er nødvendig å bruke en tolk som ikke har noe kunnskap for instrumentet og tolkens morsmål må være Engelsk. Ekspertpanelet diskuterer de problematiske momenter som er knyttet til ord og uttrykk. Denne prosessen er nødvendig for å skape en versjon som er begrepsmessig og kulturell ekvivalent og ikke språklig ekvivalent.

- Pre test og kognitiv intervju

Det er nødvendig å pre teste instrumentet på målbefolkningen. Forutsetninger for pre test:

1. Tilfeldig utvalgt som skal representere begge kjønn, aldergrupper(unge og eldre) og forskjellige sosioøkonomiske grupper i samfunnet.
2. En skriftlig rapport av pre test gis som inneholder informasjon om den utvalgte populasjonen.

- Endelige versjon

Den endelige versjonen av instrumentet i målspråket burde være resultatet av de alle gjentakelsene beskrevet ovenfor. Det er viktig å gi et serienummer til hver versjon (for eks 1.0), i tillegg må mann gi en elektronisk versjon av den endelige versjonen i målspråket. Til slutt skal leveres en elektronisk versjon av instrumentet i målspråket til WHO.

- Dokumentasjon

Alle de kulturelle tilpassninger som er utført under arbeidet burde være ettersporbar gjennom de passende dokumenter. Disse inkluderer minst:

1. Den første versjonen for fremoversettelse.
2. Sammendrag av anbefalinger fra ekspert panelet.
3. Tilbakeoversettelse
4. Sammendrag av problemer som er funnet i løpe av pre testet av instrumentet og modifikasjoner som er tilført.
5. Den endelige versjonen.

Material og metode

Studie av oversettelse og bruk av SOC

Den utvalgte populasjonen har universitetutdanning, behersker både engelsk, norsk og persisk og er mellom 26 og 47 år gammel. Det er både mannlige og kvinnelige deltagere og alle i den utvalgte populasjonen har bodd i Norge mer enn 10 år og befinner seg i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø.

For å teste hypotesen vår dvs. en begrepelig og transkulturell ekvivalent oversettelse av 29-versjonen av SOC-E til SOC-P har vi brukt snow ball metoden. Vi utleverte 38 eksemplarer av instrumentet til noen venner og de leverte det til sine venner, osv. Til slutt fikk vi tilbake bare 30 eksemplarer som var utfylt. Når vi utleverte instrumentet SOC-P versjonen til den utvalgte populasjonen så ba vi dem å oppgi kjønn og alder. Ved innleveringen nummererte vi instrumenter for å kunne oppspore og sammenlikne det med SOC-E versjonen. Etter 2 ukers ventetid utleverte vi den engelske versjonen av SOC til den utvalgte populasjonen.

1. Ved fremoversettelse av den engelske versjonen av SOC til persisk (Farsi) prøvde vi å sikre det kulturelle og begreplige ekvivalenten. Dette arbeidet var mulig for oss siden vi har et godt kjennskap til den persiske kulturen og språket. Vi prøvde å være enkel, klar og konsistent i formuleringen av et spørsmål. Vi betraktet til å være kulturelt tilsvarende når alle former av fordømmelser er fjernet. Uformelle diskusjoner ble holdt i fellesskapet mellom oss til å fastsette en passende oversettelse av hvert enkelt spørsmål slik at dette kunne sikte på det allmennlige publikumet. Vi prøvde å unngå tekniske ord(15).
2. Til slutt benyttet vi oss av en profesjonell tolk for å sammenlikne vår fremoversettelse av SOC.

3. Etter å ha ventet ca. en måned, tilbakeoversatt vi instrumentet fra Persisk (farsi) til engelsk med den samme tilnærmingen som er forklart i det første og andre trinnet.
4. Resultatet av dette er levert til veilederen for å sammenlikne det med den opprinnelige engelsk versjonen.

Antonovsky definerer SOC som en global orientering som uttrykker omfanget av gjennomtrengelighet, tålmodighet, og dynamisk selvtillit et individ har. Det er en følelse at individets indre og ytre miljø er forutsigbare og det er stor sannsynlighet for å oppnå forventninger(6).

Dimensjoner av SOC er comprehenssibility (kognitiv), manageability (instrumentell/atferdsmessig), meaningfulness (motivasjonsmessig).

Comprehenssibility er hovedsakelig en kognitiv dimensjon som viser hvordan et individ tenker, og gir mening for ett sett av innvendig eller utvendig stimuli. Det innbefatter at det nåværende livet som er forståelig vil bli akseptert som forståelig i fremtiden. Det innbefatter også at selv om en har erfart vanskeligheter, kompliserte situasjoner og utfordringer i livet, er det et grunnprinsipp av overbevisning at disse situasjoner vil bli betydningsfull.

Manageability er omfanget i den tro at en forstår problemet og overvinner vanskelige situasjoner ved hjelp av nødvendige ressurser. Individets utførelse av ressurser kan referere til ressurser under hans eller hennes egen kontroll, menn også kan referere til ressurser som er kontrollert av andre for eksempel historie, venner, og personer man kan stole på.

Meaningfulness er den følelsesmessige ansikt av forståelighet. Det refererer til grader av forpliktelse som et individ må ha i forskjellige livs situasjoner. Dette forklarer individets motivasjon til å engasjere seg i en vanskelig livs situasjon. Når individet forstår meningen av livet i kognitive termer, betyr det at vedkommende bryr seg om livet(16)(17).

Statistikk analyse

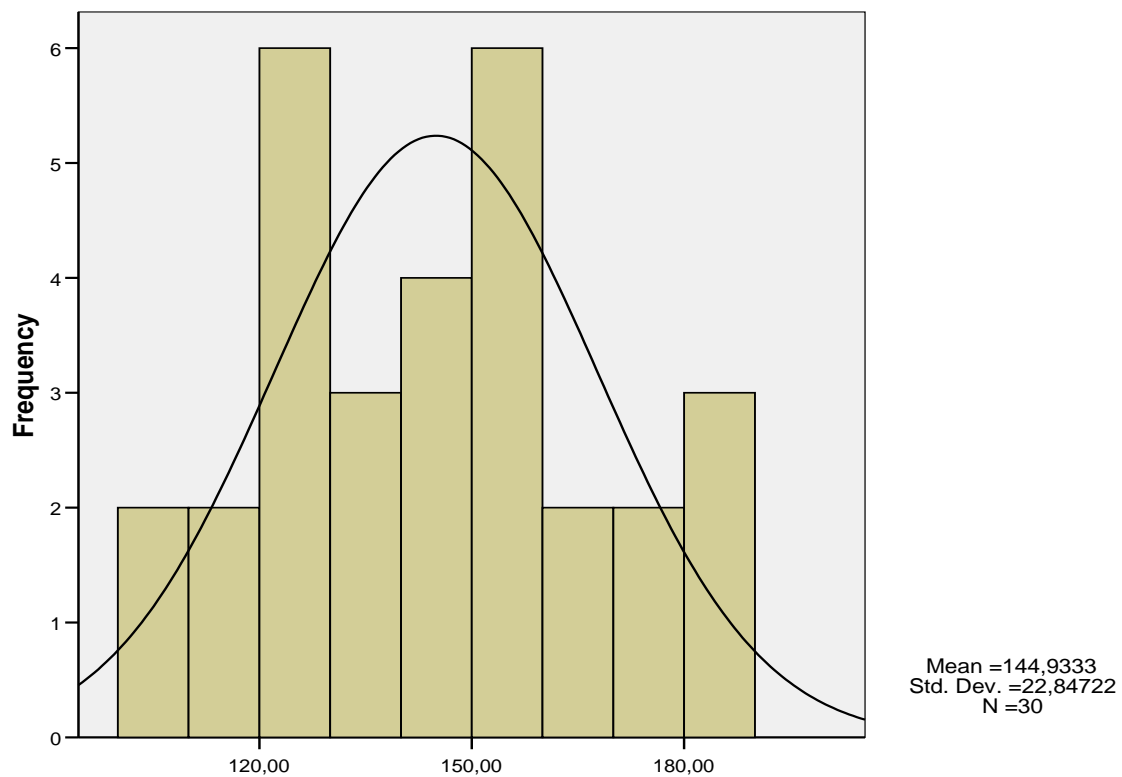
Analysene er gjort i statistikkprogramet SPSS 15.1 (20)
Sign. nivåer er satt til 0,05.

Resultater

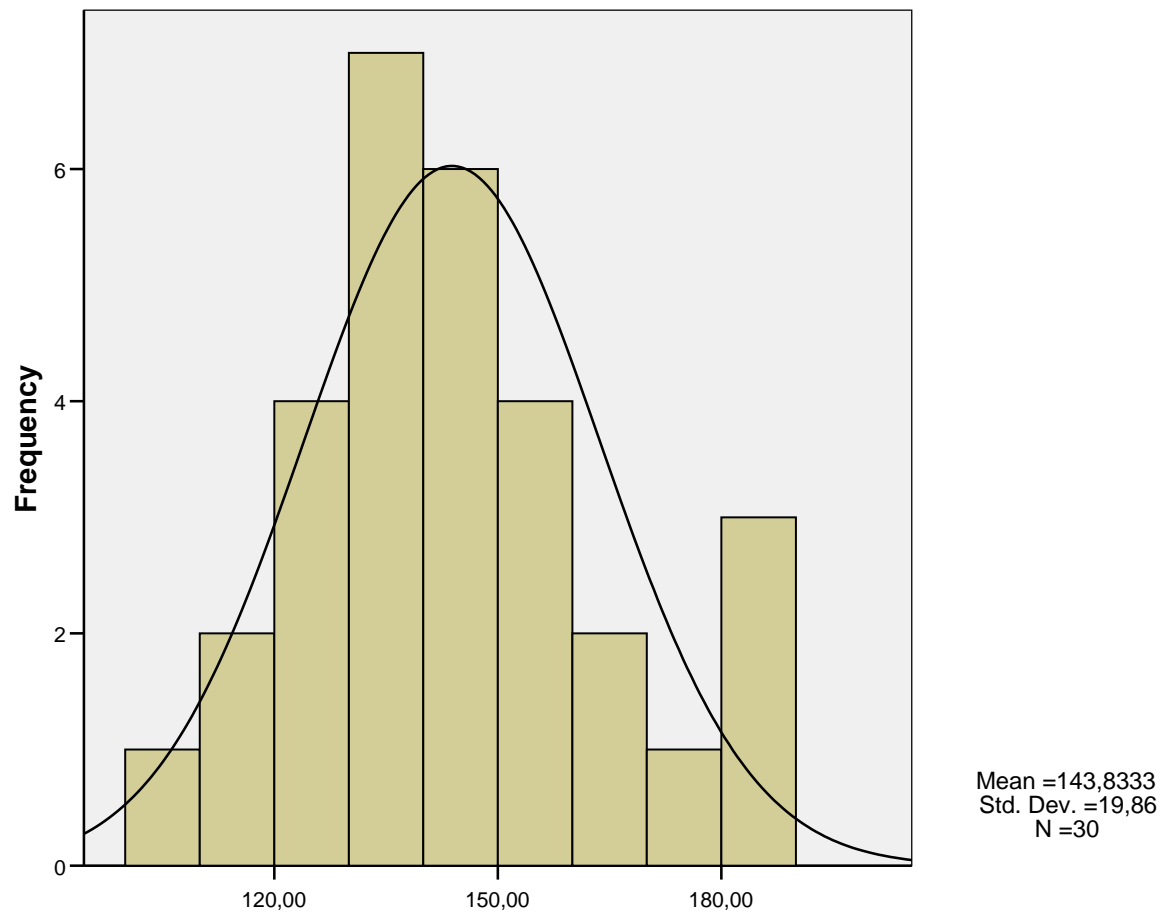
Tabell-1: Deskriptiv Statistikk

	N	Minimum	Maksimum	Gjennomsnitt	Std. avvik
total scoring engelsk versjon	30	104,00	189,00	144,9333	22,84722
total scoring persisk versjon	30	109,00	183,00	143,8333	19,86000
Valide N	30				

Histogram-1 : Total Scoring Engelsk Versjon

Histogram-2 : Total Scoring Persisk versjon

Tabell-2 : Deskriptiver

			Statistikk	Std. Feil
total scoring engelsk versjon	Gjennomsnitt		144,9333	4,17131
	95% Konfidensintervall for Gjennomsnitt	Nedre grense	136,4020	
		Øvre grense	153,4646	
	5% Trimmed Gjennomsnitt		144,7963	
	Median		146,5000	
	Varians		521,995	
	Std. avvik		22,84722	
	Minimum		104,00	
	Maksimum		189,00	
	Range		85,00	
total scoring persisk versjon	Gjennomsnitt		143,8333	3,62592
	95% Konfidensintervall for Gjennomsnitt	Nedre grense	136,4175	
		Øvre grense	151,2492	
	5% Trimmed Gjennomsnitt		143,5741	
	Median		141,5000	
	Varians		394,420	
	Std. avvik		19,86000	
	Minimum		109,00	
	Maksimum		183,00	
	Range		74,00	

Tabel-3 : Parrede Statistiske Observasjoner

		Gjennoms nitt	N	Std. avvik	Std. Feil Gjennoms nitt
Pair 1	total scoring engelsk versjon	144,9333	30	22,84722	4,17131
	total scoring persisk versjon	143,8333	30	19,86000	3,62592

Tabell-4 : Parrede Korrelerte Observasjoner

	N	Korrelasjon	Sig.
Pair 1 total scoring engelsk versjon & total scoring persisk versjon	30	,935	,000

Tabell-5 : Parrede Test Observasjoner

		Parrede Differenser				t	df	Sig. (2-tailed)
		Gjennomsnitt	Std. avvik	Std. Feil Gjennomsnitt	95% Konfidensintervall av Differensen			
					Nedre	Øvre		
Pair 1	total scoring engelsk versjon - total scoring persisk versjon	1,10000	8,24349	1,50505	-1,97817	4,17817	,731	29
								,471

Tabeller 3, 4, 5

Viser en meget høy korrelasjon mellom den totale verdien på den engelske og persiske versjonen av SOC ($r=0.94$) og dette er statistisk signifikant ($p=.000$).

En gitt høy korrelasjon viser ingen signifikant forskjell mellom de totale verdiene av de to SOC versjoner ($p=0.47$).

Tabell-6 : Gruppe Statistikk

Kjønn		N	Gjennoms nitt	Std. avvik	Std. Feil Gjennoms nitt
total scoring	mann	17	152,2941	23,87929	5,79158
engelsk versjon	kvinne	13	135,3077	18,00178	4,99280
total scoring	mann	17	151,0000	22,02555	5,34198
persisk versjon	kvinne	13	134,4615	11,76588	3,26327

Tabeller 6

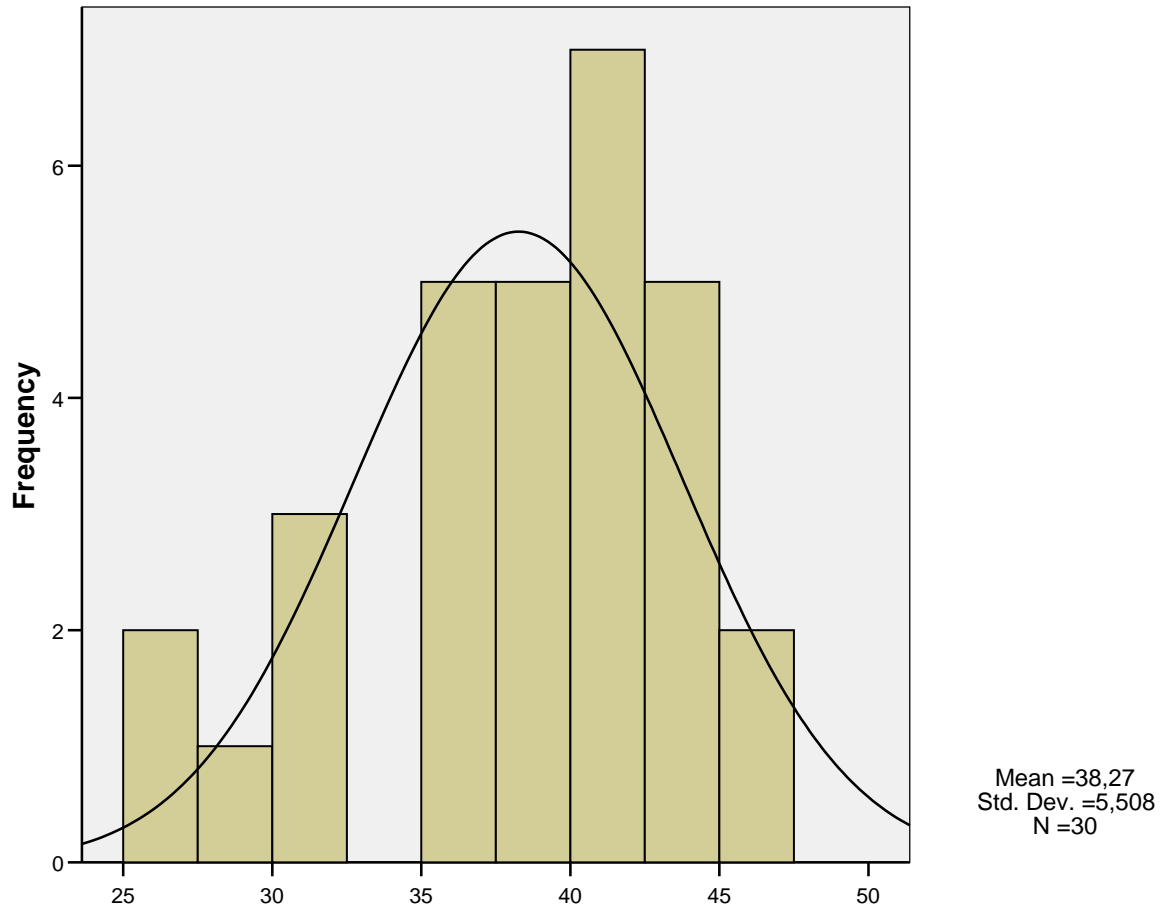
Viser en statistisk signifikant forskjell mellom menn og kvinner på begge versjoner. For den engelske versjonen har menn et gjennomsnittlig høyere scoring sammenliknet med kvinner (152 vs 135) og dette er signifikant ($p=.041$).

For den persiske versjonen har menn også en gjennomsnittlig høyere scoring sammenliknet med kvinner (151 vs 134) og dette er også signifikant ($p=.014$).

Tabell-7 : Deskriptiv Statistikk

	N	Minimum	Maksimum	Gjennomsnitt	Std. avvik
Alder	30	26	47	38,27	5,508
Valide N	30				

Histogram-3 : Alder fordeling

Tabell-8 : Deskriptiv Statistikk

	N	Minimum	Maksimum	Gjennoms nitt	Std. avvik
kognitiv scoring total Engelsk versjon	30	36,00	77,00	56,9333	9,71999
atferdsmessig total scoring Engelsk versjon	30	34,00	65,00	49,9333	8,73729
motivasjonsmessig scoring total Engelsk versjon	30	24,00	55,00	43,2000	7,98015
motivasjonsmessig scoring total Persisk versjon	30	24,00	55,00	42,9667	7,43470
kognitiv scoring total Persisk versjon	30	42,00	76,00	56,2000	8,84503
atferdsmessig scoring total Persisk versjon	30	34,00	62,00	49,6333	7,67658
Valide N	30				

Tabell-9 : Parrede Statistikk Observasjoner

	Gjennoms nitt	N	Std. avvik	Std. Feil Gjennoms nitt
Pair 1 kognitiv scoring total Engelsk versjon	56,9333	30	9,71999	1,77462
kognitiv scoring total Persisk versjon	56,2000	30	8,84503	1,61487

Tabell-10 : Parrede korrelerte Observasjoner

	N	Korrelasjon	Sig.
Pair 1 kognitiv scoring total Engelsk versjon & kognitiv scoring total Persisk versjon	30	,836	,000

Tabell-11 : Parrede T-Test Observasjoner

		Parrede Differenser				t	df	Sig. (2-tailed)
		Gjennomsnitt	Std. avvik	Std. Feil Gjennomsnitt	95% Konfidensintervall av Differensen			
					Nedre	Øvre		
Pair 1	kognitiv scoring total Engelsk versjon - kognitiv scoring total Persisk versjon	,73333	5,37512	,98136	-1,27377	2,74044	,747	29
								,461

Tabeller 10, 11

Viser en høy korrelasjon på kognitiv scoring mellom engelsk og persisk versjoner ($r=0.84$). En gitt høy korrelasjon viser ingen signifikant forskjell mellom kognitiv scoring blant de to versjoner ($p=.46$).

Tabell-12 : Parrede Statistikk Observasjoner

		Gjennomsnitt	N	Std. avvik	Std. Feil Gjennomsnitt
Pair 1	atferdsmessig total scoring Engelsk versjon	49,9333	30	8,73729	1,59520
	atferdsmessig scoring total Persisk versjon	49,6333	30	7,67658	1,40155

Tabell-13 : Parrede Korrelerte Observasjoner

		N	Korrelasjon	Sig.
Pair 1	atferdsmessig total scoring Engelsk versjon & atferdsmessig scoring total Persisk versjon	30	,940	,000

Tabell-14 : Parrede Test Observasjoner

		Parrede Differenser					t	df	Sig. (2-tailed)
		Gjennomsnitt	Std. avvik	Std. Feil Gjennomsnitt	95% Konfidensintervall av Differensen				
					Nedre	Øvre			
Pair 1	atferdsmessig total scoring Engelsk versjon - atferdsmessig scoring total Persisk versjon	,30000	3,03031	,55326	-,83154	1,43154	,542	29	,592

Tabeller 13, 14

Viser en høy korrelasjon på atferdsmessig scoring mellom den engelske og persiske versjonen ($r=0.94$). En gitt høy korrelasjon viser ingen signifikant forskjell mellom atferdsmessig scoring på de to versjoner ($p=.59$).

Tabell-15 : Parrede Statistikk Observasjoner

		Gjennomsnitt	N	Std. avvik	Std. Feil Gjennomsnitt
Pair 1	motivasjonsmessig scoring total Engelsk versjon	43,2000	30	7,98015	1,45697
	motivasjonsmessig scoring total Persisk versjon	42,9667	30	7,43470	1,35738

Tabell-16 : Parrede korrelerte Observasjoner

		N	Korrelasjon	Sig.
Pair 1	motivasjonsmessig scoring total Engelsk versjon & motivasjonsmessig scoring total Persisk versjon	30	,871	,000

Tabell-17 : Parrede Test Observasjoner

		Parrede Differenser				t	df	Sig. (2-tailed)
		Gjennomsnitt	Std. avvik	Std. Feil Gjennomsnitt	95% Konfidensintervall av Differensen			
					Nedre	Øvre		
Pair 1	motivasjonsmessig scoring total Engelsk versjon - motivasjonsmessig scoring total Persisk versjon	,23333	3,95390	,72188	-1,24308	1,70974	,323	,749

Tabeller 16, 17

Viser en høy korrelasjon på motivasjonsmessig scoring mellom den engelske og persiske versjonen ($r=0.87$). En gitt høy korrelasjon viser ingen signifikant forskjell mellom motivasjonsmessig scoring på de to versjoner ($p=.75$).

Tabell-18 : Gruppe Statistikk

		N	Gjennomsnitt	Std. avvik	Std. Feil Gjennomsnitt
kognitiv scoring total	mann	17	59,0000	11,51629	2,79311
Engelsk versjon	kvinne	13	54,2308	6,12582	1,69900

Tabell-19 : Gruppe Statistikk

		N	Gjennomsnitt	Std. avvik	Std. Feil Gjennomsnitt
kognitiv scoring total	mann	17	58,5294	10,20489	2,47505
Persisk versjon	kvinne	13	53,1538	5,69863	1,58051

Tabell-20 : Gruppe Statistikk

	Kjønn	N	Gjennoms nitt	Std. avvik	Std. Feil Gjennoms nitt
atferdsmessig total	mann	17	53,0588	8,60574	2,08720
scoring Engelsk	kvinne	13	45,8462	7,33537	2,03447
versjon					
atferdsmessig scoring	mann	17	51,7059	8,31989	2,01787
total Persisk versjon	kvinne	13	46,9231	6,00641	1,66588

Tabell-21 : Gruppe Statistikk

	Kjønn	N	Gjennoms nitt	Std. avvik	Std. Feil Gjennoms nitt
motivasjonsmessig	mann	17	45,8824	7,15788	1,73604
scoring total Engelsk	kvinne	13	39,6923	7,87808	2,18499
versjon					
motivasjonsmessig	mann	17	46,2353	6,60993	1,60314
scoring total Persisk	kvinne	13	38,6923	6,35590	1,76281
versjon					

Resultater viser ingen signifikante forskjeller som ble observert mellom menn og kvinner på kognitiv scoring i den engelske versjonen ($p=.16$) og i den persiske versjonen ($p=.08$).

Resultater viser at menn har en høyere gjennomsnittlig scoring på atferdsmessig enn kvinner på begge versjoner, men denne forskjellen var bare statistisk signifikant for den engelske versjonen ($p=.022$).

Resultater viser at menn har en gjennomsnittlig høyere scoring på motivasjonsmessig, sammenliknet med kvinner i begge versjoner og dette er også statistisk signifikant for begge versjoner. $p=.033$ og $p = .004$, henholdsvis.

Diskusjon

Forskningen viser at SOC er et godt trans kulturelt instrument, men vår forventning er at SOC-P skal ha visse forskjeller i forhold til original versjonen nemlig SOC- E, fordi det er store kulturelle og språklige ulikheter mellom Persisk og Engelsk.

Vi har en selektert utvalgsgruppe med bare 30 høyt utdannede deltagere og de har vært borte fra den språklige utviklingen i sitt hjemlandet pga langt opphold i Norge. I tillegg både oversettere og deltagere benytter seg lite av morsmålet i daglige livet her i Norge.

Derfor bør SOC-P tilpasse den allminnelige bruk av språket i Iran, Afganistan og Tajikestan, selvom vår studie viser at oversettelsen er uttrykksmessig og ordmessig ekvivalent.

Men SOC-P kan godt brukes blant multispråkelige persisk talende i utlandet.

Den gjennomsnittlige scoringen i vårt studie er :

SOC-E 144,93 og SOC-P 143,83.

Resultater fra tilsvarende undersøkelser av SOC er :

1. Livskvalitet blant iranske flyktninger i Sverige(2004) viser en gjennomsnitt scoring 126,91.
2. Sense of Coherence in a Thai Sample(2003) viser en gjennomsnitt scoring på 143,83.
3. Selvom den kinesiske versjonen av Sense Of Coherence (SOC-13) har en gjennosnitt scoring på 60,90 (2002), men ved omregning finner vi tilsvarende scoring på 135,85.

Man ser av resultater at vårt studie har en høyere gjennomsnitt scoring i forhold til de tilsvarende studier som er utført i Sverige og Thiland og Kina. Årsaken til det kan være høyere utdanning i vår forsøksgruppe.

Man ser av resultater en statistisk signifikant forskjell mellom menn og kvinner på begge versjoner. For den engelske versjonen har menn et gjennomsnittlig høyere scoring sammenliknet med kvinner (152 vs 135) og dette er signifikant ($p=.041$). For den persiske versjonen har menn også en gjennomsnittlig høyere scoring sammenliknet med kvinner (151 vs 134) og dette er også signifikant ($p=.014$).

Dette kan henge sammen med et mannsdominerende og kvinneediskriminerende kultur som våre kvinnelige deltagere hører til, men allikevel er det vanskelig å finne en konkret årsak til dette og vår data kan ikke gi svar på dette spørsmålet.

Aldersfordelingen er mellom 26 og 47 år. Siden det er få deltagere i hver aldersgruppe kan vi ikke analysere dataene i forhold til aldersgruppe.

Raporten fra 26 vestlige studier(21) viser en gjennomsnittelig SOC scoring på 143,4 og den gjennomsnittelige scoring fra vårt studie er 144,93.

Dette indikerer at vår forsøksgruppe har en høy trivsel og integrasjons evne i Norge.

Konklusjon

De vitenskaplige forskninger bekrefter at SOC er et godt trans kulturelt instrument som kan benyttes i forskjellige sammenhenger.

Resultatet fra vår undersøkelse viser at oversettelsen er ekivalent(ordmessig,uttrykkmessig) med den Engelske versjonen i den populasjonen vi er undersøkt.

SOC-P er både språklig passende og kulturell relevant, dermed kan SOC-P brukes blant Persisk talende individer i utlandet.

Dersom dette instrumentet skal brukes i Iran, er det mulighet for å kunne revidere og lage en bedre utgave av dette instrumentet.

Referanseliste

1. Lov om Utlendingers adgang til riket og deres opphold her 24. juni 1988.
2. Helseprofil for Oslo Nasjonalt folkehelseinstitutt Oslo kommune 2002.
3. St.meld. nr 17: Asyl- og flyktningpolitikken i Norge. Kommunal- og regional departementet(2000-2001).
4. St.meld. nr 17: Om innvandring og det flerkulturelle Norge. Kommunal- og arbeidsdepartementet(1996-1997).
5. Sveaass N og Hauff E(red): Flukt og fremtid, psykososialt arbeid og terapi med flyktninger. Oslo, Gyldendal, 1997.
6. Eriksson M, Lindström B.(2006) Contextualizing Salutogenesis and Antonovsky in public health development; Health Promotion International Vol 21.
7. Strumpfer, D.J.W (1990). Salutogenic constructs in stress and coping; Chapter Three.
8. Monica Eriksson, Bengt Lindström (2005) Validity of Antonovsky's sense of coherence scale a systematic review; Journal of Epidemiology and Community Health Vol 59
9. Strumpfer, D.J.W. (1995). The origins of health and strength: From "salutogenesis" to "fortigenesis". South African Journal of Psychology, Vol 25
10. Tang S T, Dixon (2002), Instrument translation and evaluation of equivalence and psychometric properties: the Chinese Sense of Coherence Scale. Journal of Nursing Measurement. Vol. 10.
11. Cederblad M, Pruksachatkunakorn P, Boripunkul T, Intraprasert S, Hook B. (2003) Sense of coherence in a Thai sample, Transcult Psychiatry, Vol 40
12. Soderhmn O, Holmgren L.(2004) Testing Antonovsky's sense of coherence (SOC) scale among Swedish physically active older people, Scandinavian Journal of Psychology, Vol 45
13. Baarnhielm S (2004) Restructuring Illness Meaning Through the Clinical Encounter: A Process of Disruption and Coherence, Culture, Medicine and Psychiatry, Vol 28.
14. M Ghazinour, J Richter, M Eisemann (2004) Quality of life among Iranian refugees resettled in Sweden. Journal of Immigrant Health Vol 6
15. J Smit, CE van den Berg, L-G Bekker, S Seedat, and DJ Stein(2006). Translation and cross-cultural adaptation of a mental health battery in an African setting. African Health Sciences Vol 6
16. Lindstrom B, Eriksson M (2006) Antonovsky's sense of coherence scale and the relation with health: a systematic review. Journal of Epidemiology and Community Health, Vol 60
17. Lindström B. and Eriksson M. (2005) Salutogenesis. Journal of Epidemiology and Community Health Vol 59
18. Maneesriwongul. W, Dixon. J.(2004) Instrument translation process: A methods review. Journal of Advanced Nursing Vol 48
19. Process of translation and adaptation of instruments WHO
20. Statistikkprogramet SPSS 15.1
21. Antonovsky A. (1993) The structure and properties of the sense of coherence scale. Social Science Medicine Vol 36.

Vedlegg 1: SOC engelsk versjon

Here is a series of questions relating to various aspects of our lives. Each question has seven possible answers. Please mark the number which expresses your answer, with numbers 1 to 7. If the words under 1 are right for you, circle 1; if the words under 7 are right for you, circle 7. If you feel differently, circle the number which best expresses your feeling. Please give only one answer to each question.

1. When you talk to people, do you have the feeling that they don't understand you?

Never 1 2 3 4 5 6 7 Always have this feeling

2. In the past, when you had to do something which depended upon cooperation with others, did you have the feeling that it:

Surely wouldn't get done 1 2 3 4 5 6 7 surely would get done

3. Think of the people with whom you come into contact daily, aside from the ones to whom you feel closest. How well do you know most of them?

You feel that they're strangers 1 2 3 4 5 6 7 you know them very well

4. Do have the feeling that you don't really care about what goes on around you?

Very seldom or never 1 2 3 4 5 6 7 very often

5. Has it happened in the past that you were surprised by the behavior of people whom you thought you knew well?

Never happened 1 2 3 4 5 6 7 always happened

6. Has it happened that people whom you counted on disappointed you?

Never happened 1 2 3 4 5 6 7 always happened

7. Life is:

Full of interest 1 2 3 4 5 6 7 completely routine

8. Until now your life has had:

No clear goals or purpose at all 1 2 3 4 5 6 7 very clear goals and purpose

9. Do you have the feeling that you're being treated unfairly?

Very often 1 2 3 4 5 6 7 very seldom or never

10. In the past ten years your life has been:

full of changes without your knowing what will happen next 1 2 3 4 5 6 7 completely consistent and clear

11. Most of the things you do in the future will probably be:

Completely fascinating 1 2 3 4 5 6 7 deadly boring

12. Do you have the feeling that you are in an unfamiliar situation and don't know what to do?

Very often 1 2 3 4 5 6 7 very seldom or never

13. What best describes how you see life:

One can always find a solution to painful things in life 1 2 3 4 5 6 7 There is no solution to painful things in life

14. When you think about your life, you very often:

Feel how good it is to be alive 1 2 3 4 5 6 7 ask yourself why you exist at all

15. When you face a difficult problem, the choice of a solution is:

Always confusing and hard to find 1 2 3 4 5 6 7 always completely clear

16. Doing the things you do every day is:

A source of deep pleasure and satisfaction 1 2 3 4 5 6 7 a source of pain and boredom

17. Your life in the future will probably be:

Full of changes without your knowing what will happen next 1 2 3 4 5 6 7 completely consistent and clear

18. When something unpleasant happened in the past your tendency was:

"to eat yourself up" about it 1 2 3 4 5 6 7 to say "ok that's that, I have to live with it" and go on

19. Do you have very mixed-up feelings and ideas?

Very often 1 2 3 4 5 6 7 very seldom or never

20. When you do something that gives you a good feeling:

it's certain that you'll go on feeling good 1 2 3 4 5 6 7 it's certain that something will happen to spoil the feeling

21. Does it happen that you have feelings inside you would rather not feel?

Very often 1 2 3 4 5 6 7 very seldom or never

22. You anticipate that your personal life in the future will be:

Totally without meaning or purpose 1 2 3 4 5 6 7 full of meaning and purpose

23. Do you think that there will always be people whom you'll be able to count on in the future?

You're certain there will be 1 2 3 4 5 6 7 you doubt there will be

24. Does it happen that you have the feeling that you don't know exactly what's about to happen?

Very often 1 2 3 4 5 6 7 very seldom or never

25. Many people - even those with a strong character - sometimes feel like sad sacks (losers) in certain situations. How often have you felt this way in the past?

Never 1 2 3 4 5 6 7 very often

26. When something happened, have you generally found that:

You overestimated or underestimated its importance 1 2 3 4 5 6 7 you saw things in the right proportion

27. When you think of the difficulties you are likely to face in important aspects of your life, do you have the feeling that:

you will always succeed in overcoming the difficulties 1 2 3 4 5 6 7 you won't succeed in overcoming the difficulties.

28. How often do you have the feeling that there's little meaning in the things you do in your daily life?

Very often 1 2 3 4 5 6 7 very seldom or never

29. How often do you have feelings that you're not sure you can keep under control?

Very often 1 2 3 4 5 6 7 very seldom or never

Vedlegg 2 : SOC persisk versjon

تهیه کننده: آرون آنتونوسکی ، مفهوم پژوهش انسجام

در اینجا سوالاتی در ارتباط با جنبه های مختلف زندگی ما مطرح می شود. هر سوال دارای هفت پاسخ احتمالی می باشد. لطفا عددی را که بیانگر پاسخ شما است با علامت مشخص کنید و از بین ۱ تا ۷ یکی را انتخاب کنید. اگر عبارت تحت شماره ۱ پاسخ مناسب برای شماست دور عدد یک دایره بکشید و اگر عبارت تحت ۷ مناسب شماست دور عدد ۷ دایره بکشید. اگر پاسخ شما چیزی جز این است دور عددی را که فکر می کنید مناسب تر است دایره بکشید. لطفا به هر سوال فقط یک پاسخ بدهید.

- ۱- وقتی که با مردم صحبت می کنید آیا این احساس را دارید که آنها شما را نمی فهمند؟
هرگز ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ همیشه این احساس را دارم
- ۲- در گذشته، هرگاه مجبور بودید که کاری را انجام دهید که متکی به همکاری با دیگران باشد آیا شما این احساس را داشته اید که :
مطمئنا این کار انجام نخواهد شد ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ مطمئنا اینکار انجام می شود
- ۳- به مردمی که هر روز با آنها در تماس هستید فکر کنید، بجز آنهایی که فکر می کنید نزدیکتر هستند. تا چه اندازه آنها را می شناسید:
شما فکر می کنید که آنها غریبه هستند ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ آنها را کاملا می شناسید.
- ۴- آیا فکر می کنید که شما واقعا به آنچه اطراف شما می گذرد توجهی ندارید؟
خیلی بددرت و یا هرگز ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ خیلی زیاد و اغلب
- ۵- آیا در گذشته اتفاق افتاده است که از رفتار افرادی که فکر میکردید که آنها را بخوبی می شناختید متعجب و شگفت زده شوید؟
هرگز اتفاق نیافتاده است ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ همیشه اتفاق می افتد.
- ۶- آیا اتفاق افتاده است که افرادی که شما روی آنها حساب می کرده اید باعث دلسردی و ناامیدی شما شوند؟
هرگز اتفاق نیافتاده است ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ همیشه اتفاق می افتد
- ۷- زندگی
پر است از موارد جالب ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ کاملا معمولی و یکنواخت است

۸- تاکنون در زندگی شما

اصلا هیچ هدف و مقصود خاصی نبوده است ۷۶۵۴۳۲۱ اهداف و مقاصد روشنی بوده اند

۹- آیا این احساس را دارید که با شما عادلانه رفتار نشده است؟

اغلب و خیلی زیاد ۷۶۵۴۳۲۱ خیلی بندرت یا هرگز

۱۰- در ده سال گذشته زندگی شما

پر از تغییرات بوده بدون آنکه بدانید اتفاق بعدی چه چیزی است ۷۶۵۴۳۲۱ کاملاً یکنواخت و مشخص بوده است.

۱۱- اکثر چیزهایی که شما در آینده انجام می دهید احتمالا

کاملاً مجذوب کننده هستند ۷۶۵۴۳۲۱ خیلی خسته کننده هستند.

۱۲- آیا این احساس را دارید که در یک موقعیت ناشناخته هستید و نمی دانید که چه کاری انجام دهید؟

اغلب اوقات ۷۶۵۴۳۲۱ خیلی بندرت و با هرگز

۱۳- چه چیزی به بهترین شکل دید شما از زندگی را شرح می دهد؟

هر کسی می تواند همیشه یک راه حل برای چیزهای دردناک در زندگی بیابد ۷۶۵۴۳۲۱ هیچ راه حلی برای چیزهای دردناک در زندگی وجود ندارد

۱۴- وقتی که درباره زندگی خودتان فکر می کنید، خیلی زیاد:

احساس می کنید که چقدر خوب است که زنده هستید ۷۶۵۴۳۲۱ از خودتان می پرسید که چرا اصلاً زنده هستید.

۱۵- وقتی با یک مسئله سخت روبرو می شوید، انتخاب راه حل:

همیشه گیج کننده و بافتن آن دشوار است ۷۶۵۴۳۲۱ همیشه کاملاً مشخص است

۱۶- انجام کارهایی که هر روزه انجام می دهید:

منبعی از لذت وافر و رضایت است ۷۶۵۴۳۲۱ منبعی از درد و رنج و یکنواختی است

۱۷- زندگی شما در آینده احتمالا:

پر از تغییرات بوده بدون آنکه بدانید اتفاق بعدی چه چیزی است ۷۶۵۴۳۲۱ کاملاً یکنواخت و مشخص بوده است.

۱۸- هنگامیکه چیزی ناخوشایند در گذشته اتفاق می افتد نگرش شما این بوده است که:

کاملاً خودتان را مقصر دانسته اید ۷۶۵۴۳۲۱ می گوید همین است که هست من باید با آن زندگی کنم و ادامه می دهید.

۱۹- آیا احساسات و ایده های مغشوش و نامنظم دارید؟

خیلی زیاد ۷۶۵۴۳۲۱ خیلی بندرت یا هرگز

۲۰- وقتی که کاری انجام می دهید که از انجام آن احساس خوبی پیدا می کنید:

مشخص است که به داشتن احساس خوب تداوم می بخشید ۷۶۵۴۳۲۱ مشخص است که چیزی روی می دهد که این احساس را از بین ببرد.

۲۱- آیا اتفاق افتاده است که در درون خود احساسی داشته باشید که ترجیح دهید آنرا نداشته باشید؟

خیلی زیاد ۷۶۵۴۳۲۱ خیلی بندرت یا هرگز

۲۲- پیش بینی میکنید که زندگی شما در آینده

کاملاً بی معنی و بی هدف خواهد بود ۷۶۵۴۳۲۱ پر از معنی و هدف خواهد بود

۲۳- آیا فکر می کنید که در آینده همیشه افرادی هستند که شما می توانید روی آنها حساب کنید؟

مطمئن هستید که آنها خواهند بود ۷۶۵۴۳۲۱ شک دارید که آنها خواهند بود

۲۴- آیا اتفاق افتاده است که احساس کنید نمی دانید که دقیقاً چه چیزی در شرف وقوع است؟

خیلی زیاد ۷۶۵۴۳۲۱ خیلی بندرت یا هرگز

۲۵- بسیاری از افراد - حتی آنهایی که دارای کاراکتر قوی هستند - گاهی احساس می کنند که بازنده هستند. چند بار در گذشته این احساس را داشته اید؟
هرگز ۷۶ ۵۴ ۳۲۱ خیلی زیاد

۲۶- وقتی که چیزی روی می دهد آیا معمولاً متوجه می شوید که :
اهمیت زیادی به آن داده اید یا آنرا دست کم گرفته اید ۷۶ ۵۴ ۳۲۱ چیزها را متناسب با آنچه که هستند می بینید.

۲۷- وقتی که درباره مشکلاتی فکر می کنید که قرار است در ارتباط با حنبه های مهم زندگی خودتان با آنها روبرو شوید آیا احساس می کنید که :
همیشه با موفقیت بر آنها غلبه می کنید ۷۶ ۵۴ ۳۲۱ موفق به غلبه بر آنها نمی شوید.

۲۸- چند بار فکر کرده ید که کارهایی که روزانه انجام می دهید بی معنی هستند؟
خیلی زیاد ۷۶ ۵۴ ۳۲۱ خیلی بندرت یا هرگز

۲۹- چند بار احساس کرده اید که شما احساسی دارید که نمی توانید آنرا تحت کنترل خود نگه دارید؟
خیلی زیاد ۷۶ ۵۴ ۳۲۱ خیلی بندرت یا هرگز

Notat :